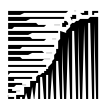

Beleidsvaluatie LNV-onderwijsregelingen

Bijlagenrapport

Douwe Holwerda
Erwin Maathuis
Jenneke Wieberdink

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

© 2006 Directie Kennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rapport DK nr. 2006/DK049a
Ede, 2006

Teksten mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

Deze uitgave kan schriftelijk of per e-mail worden besteld bij de directie Kennis onder vermelding van code 2006/dk049a en het aantal exemplaren.

Oplage 100 exemplaren

Samenstelling Douwe Holwerda, Erwin Maathuis en Jenneke Wieberdink

Druk Ministerie van LNV, directie IFZ/Bedrijfsuitgeverij

Productie Directie Kennis
Bedrijfsvoering/Publicatiezaken
Bezoekadres : Horapark, Bennekomseweg 41
Postadres : Postbus 482, 6710 BL Ede
Telefoon : 0318 822500
Fax : 0318 822550
E-mail : DKinfobalie@minlnv.nl

Inhoudsopgave

Inleiding / leeswijzer	5
Algemeen	7
Bijlage 1 Projectplan voor ex post beleidsevaluatie van VIA-regeling en RGC	7
Bijlage 2 Onderzoeksplan t.b.v. de ex post beleidsevaluatie	11
Kwantitatieve gegevens VIA-regeling	18
Bijlage 3 Overzicht van vakinhoudelijke en onderwijskundige thema's uit VIA-beleidsbrieven	18
Bijlage 4 Gegevens m.b.t. alle ingediende aanvragen	19
Bijlage 5 Gegevens m.b.t. het budget (bedragen in €)	19
Bijlage 6 Gegevens m.b.t. de door de AOC's ingediende aanvragen (periode '98/'99 – '02/'03)	20
Bijlage 7 Budgettaire gegevens m.b.t. de door de AOC's in de periode '98/'99 – '02/'03 ingediende aanvragen (bedragen in €)	20
Bijlage 8 Inzet van innovatie-instrumenten in goedgekeurde projecten ¹ van AOC's	21
Bijlage 9 Aantal goedgekeurde projecten van AOC's waarbij sprake is van samenwerking met andere AOC's en ondersteuning door andere instellingen	21
Bijlage 10 De looptijd van de goedgekeurde projecten	21
Bijlage 11 Aantal projecten waarbij t.b.v. de aanvraag externe deskundigheid is ingehuurd *)	21
Bijlage 12 Aantal VMBO en MBO leerlingen op de AOC's	22
Kwantitatieve gegevens RGC	23
Bijlage 13 Overzicht van de thema's uit de kaderbrieven	23
Bijlage 14 Gegevens m.b.t. de ingediende aanvragen ¹)	23
Bijlage 15 Gegevens m.b.t. het budget (bedragen in €)	23

Bijlage 16	Beoogd aantal cursussen en cursisten per thema zoals aangegeven in de goedgekeurde projectaanvragen	24
Bijlage 17	Looptijd van de toegekende projectaanvragen	24
Bijlage 18	Gegevens m.b.t. de door de AOC's ingediende aanvragen (periode 2002 / 2003)	25
Bijlage 19	Budgettaire gegevens m.b.t. de door de AOC's in periode 2002 – 2003 ingediende aanvragen	25
Enquête evaluatie VIA en RGC		26
Bijlage 20	Enquête verzonden naar de AOC's (de vetgedrukte cijfers geeft het aantal respondenten weer)	26
Bijlage 21	Opmerkingen door de AOC's in de enquêtes	32

Inleiding / leeswijzer

In 2005 is door de Directie Kennis (DK) van het ministerie van LNV een evaluatie uitgevoerd van de Regeling versterking innovatie agrarisch onderwijs (VIA-regeling) en de Regeling groen cursusonderwijs (RGC). De resultaten van de evaluatie zijn beschreven in het rapport *Evaluatie onderwijsregelingen – hoofdrapport (Directie Kennis, nr 1)*. Ten behoeve van de evaluatie is een groot aantal kwantitatieve en kwalitatieve gegevens verzameld. In het voorliggende document *Evaluatie onderwijsregelingen – bijlagenrapport* zijn deze gegevens bijeengebracht.

De basis voor het verzamelen van de gegevens is gelegen in het onderzoeksplan dat in overleg met de plv. directeur DK en de betrokken beleidscoördinator tot stand is gekomen. De kwantitatieve gegevens zijn aangeleverd door DK zelf en door Dienst Regelingen (DR). De kwalitatieve gegevens zijn verkregen middels een enquête bij de doelgroep van beide regelingen, te weten de Agrarische Onderwijs Centra (AOC).

Het *bijlagenrapport* bestaat uit vier delen. In het eerste gedeelte zijn meer algemene zaken, zoals het projectplan en het onderzoeksplan opgenomen. In het tweede en derde deel zijn de kwantitatieve gegevens van de VIA-regeling respectievelijk RGC opgenomen. In het vierde en laatste deel van het *bijlagenrapport* wordt aandacht besteed aan de uitgevoerde enquête. In de enquête werd de gelegenheid gegeven om, los van de gestelde vragen, opmerkingen te maken. Deze opmerkingen van de contactpersonen van de AOC's zijn in de laatste bijlage bijeen gebracht.

Algemeen

Bijlage 1 Projectplan voor ex post beleidsevaluatie van VIA-regeling en RGC

1 Inleiding

In 2004 is de Regeling innovatie groen onderwijs (RIGO) in werking getreden. Met deze regeling worden subsidiemiddelen ter beschikking gesteld ten behoeve van projecten die innovatie brengen in het onderwijs op het gebied van landbouw en de natuurlijke omgeving (Stscr. 110, 14 juni 2004). Voor deze regeling worden onder meer middelen van de Regeling versterking en innovatie agrarisch onderwijs (VIA-regeling) en de Regeling groen cursusonderwijs (RGC) ingezet. Beide regelingen worden ingetrokken zodra alle projecten die onder deze regelingen vallen zijn afgerond.

De VIA-regeling is in 1998 in werking getreden (Stscr. 134, 20 juli 1998) en in 2000 gewijzigd n.a.v. een uitgevoerde evaluatie (Stscr. 125, 3 juli 2000). In 2001 is in overleg met de betrokken onderwijs-instellingen de procedure van de regeling herzien (Stscr. 235, 4 december 2001). De VIA-regeling voorzag in de mogelijkheid om ter stimulering van innovatie in het initieel agrarisch onderwijs subsidie aan onderwijsinstellingen te verstrekken voor projecten die hierop gericht zijn. De RGC is in 2002 in werking getreden als vervanger van de Tijdelijke bijdrageregeling LNV-cursussen, die van rechtswege was komen te vervallen (Stscr. 84, 3 mei 2002). Met de RGC was het mogelijk om subsidie te verlenen voor cursussen die betrekking hebben op de beleidsterreinen van LNV.

1.1 Probleemstelling

Ministeries moeten zich voor hun beleid verantwoorden naar de Tweede Kamer. In de Rijksbegroting van LNV is toegezegd de VIA-regeling en de RGC te evalueren. Gelet hierop heeft directie Kennis (DK), de beleidsverantwoordelijke directie voor het onderwijsbeleid en de bijbehorende regelingen, besloten de VIA-regeling en RGC onderwerp te laten zijn van een ex-post beleidsevaluatie. Het beleidsverantwoordelijk MT-lid heeft aangegeven tevens aanbevelingen te willen ontvangen voor eventuele aanpassing van de RIGO.

1.2 Projectresultaat

Het eindproduct van het project bestaat uit een rapportage van de uitgevoerde ex-post beleidsevaluatie van de VIA-regeling en de RGC. De rapportage bevat uitspraken met betrekking tot:

- de mate waarin de doelstellingen van de regelingen gerealiseerd zijn;
- de mate waarin de regelingen hebben bijgedragen aan het (onderwijs-)beleid van LNV;
- aanbevelingen welke kunnen leiden tot aanpassing van de bestaande RIGO-regeling.

1.3 Randvoorwaarde

De rapportage vormt de basis voor de verantwoordingsplicht naar de Tweede Kamer. Daarom moet voldaan worden aan de randvoorwaarden die in de Regeling prestatiegegevens en evaluatieonderzoek LNV (RPE-LNV) gesteld worden aan de uitvoering en kwaliteit van ex-post evaluaties. Daarbij gaat het onder meer om kwaliteitseisen t.a.v. validiteit, betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en bruikbaarheid.

1.4 Afbakening

Het project eindigt met het opleveren van de rapportage van de uitgevoerde ex-post beleidsevaluatie. Het opstellen van de beleidsnota voor de minister/Bestuursraad n.a.v. de rapportage maakt geen deel uit van het project. Wel zal het vervolgtraject van nabij gevolgd worden.

2. Werkwijze en aanpak

Zeker bij beleidsevaluaties is vaak de '80-20 regel' van toepassing; 80% van de tijd wordt gestoken in het denken en 20% in het doen. Derhalve is gekozen voor een projectmatige aanpak, waarbij meerdere stappen onderscheiden worden. Bij elke stap wordt begonnen met na te denken over wat er gedaan moet worden, hoe dit te doen en door wie. Elke stap wordt afgerond met een resultaat waarin kort beschreven is wat er gedaan is en wat dit heeft opgeleverd. Het resultaat wordt voor akkoord voorgelegd aan het beleidsverantwoordelijk MT-lid.

Hiernavolgend is per stap aangegeven wat het te verwachten resultaat is.

Stap 0: Opstellen projectplan

Met het projectplan wordt duidelijkheid gegeven over het te verwachten projectresultaat. Tevens wordt in het projectplan aangegeven wie met welke inzet bij het project betrokken zijn, welke werkwijze gehanteerd wordt en wanneer het projectresultaat opgeleverd wordt. Na acceptatie van het projectplan door het beleidsverantwoordelijk MT-lid gaat het project feitelijk van start.

Stap 1: Beleids(re)constructie

Aan de hand van nota's, handelingen van de Tweede Kamer, de tekst van de regelingen, eerder uitgevoerde evaluaties en zo nodig gesprekken met betrokken beleidsmedewerkers wordt een reconstructie gemaakt van het beleid dat ten grondslag lag aan beide regelingen. Veronderstelde causale verbanden tussen het (onderwijs)beleid van LNV en de ingezette regelingen worden in beeld gebracht.

Stap 2: Opstellen indicatoren en streefwaarden voor output en outcome

Aan de hand van de beleids(re)constructie worden indicatoren en streefwaarden voor de output van de regelingen en het directe effect daarvan opgesteld. Het gaat daarbij om de beleidsprestatie zelf, oftewel om datgene wat LNV zelf in de hand heeft en direct kan beïnvloeden. Eveneens worden in deze stap indicatoren en streefwaarden opgesteld op het niveau van de doorwerking (= outcome) van het beleid. De streefwaarden zijn nodig om aan de hand van de monitoringgegevens een uitspraak te kunnen doen over de mate van succes van ingezette acties. Bij het bepalen van de indicatoren wordt aangesloten bij de reeds verzamelde gegevens.

Stap 3: Opstellen onderzoeksplan

Centraal onderdeel van het onderzoeksplan is (zijn) de vraagstelling(-en) waarop in het project antwoord wordt gegeven. Daartoe behoren ook vragen m.b.t. de efficiëntie en de procesgang. Hiermee kan een uitspraak gedaan worden over de kosten waartegen de prestaties gerealiseerd zijn en inzicht verkregen worden in de gedragingen van de actoren die betrokken zijn bij (de ontwikkeling van) beide regelingen. In het onderzoeksplan wordt tevens aangegeven hoe de vraagstelling beantwoord wordt, welke monitoringgegevens verzameld moeten worden, inclusief wie dit gaat doen en wanneer.

Stap 4: Uitvoeren onderzoeksplan

In deze stap wordt concreet uitvoering gegeven aan de acties die in het onderzoeksplan beschreven zijn. Aan het eind van deze stap zijn alle gegevens verzameld om de volgende stap uit te kunnen voeren.

Stap 5: Synthese

Met behulp van de verzamelde monitoringgegevens wordt de vraagstelling uit het onderzoeksplan beantwoord. Tevens worden er aanbevelingen geformuleerd voor eventuele aanpassing van de RIGO.

Stap 6: Opleveren projectresultaat

Het project resulteert in de rapportage van de uitgevoerde beleidsevaluatie. In deze laatste stap worden de resultaten uit de voorgaande stappen in hun samenhang bijeen gebracht in de rapportage.

Vanuit een oogpunt van efficiënt werken kan het wenselijk zijn om als projectgroep gedurende een korte tijd gezamenlijk geconcentreerd te werken. Met name kan dit aan de orde zijn in de fase van synthese om zo gezamenlijk verbanden te leggen / te zien en conclusies te trekken t.a.v. de centrale vraagstelling(en).

3. Betrokken personen en verantwoordelijkheden

De projectgroep bestaat uit Erwin Maathuis (projectleider), Douwe Holwerda (1^e plaatsvervanger) en Jenneke Wieberdink (2^e plaatsvervanger). Het is deze groep van mensen die verantwoordelijk is voor de feitelijke uitvoering van het project. De inzet van elk lid van de projectgroep wordt geschat op 10 á 15 dagen. Onderling zullen de projectgroepleden tot een (evenredige) verdeling van taken komen, zodat de inzet per persoon niet het aangegeven aantal dagen te boven gaat. De projectleider is verantwoordelijk voor de manier waarop de projectgroep zijn werk doet. Er is voorzien in vervanging van de projectleider, zodat de werkzaamheden voortgezet worden bij diens afwezigheid.

Als evaluation manager is Hugo Liefjijn met name betrokken bij de start van het project, het opzetten van het onderzoeksplan en de synthese van de monitoringgegevens. Maar ook naast deze stappen wordt hij regelmatig door leden van projectgroep geconsulteerd. De inzet van Hugo wordt ingeschat op ca. 5 dagen.

Het project wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van Arjan Lindenbergh. Hij heeft als beleidscoördinator in de afdeling Maatschappij en methode vooral de taak om de samenhang tussen dit en andere projecten binnen het betreffende beleidsterrein te bewaken. Tevens is hij verantwoordelijk voor bewaking van de kwaliteit. Dit betekent dat indien de kwaliteit van het resultaat van de onderscheiden stappen naar zijn mening te wensen overlaat hij kan besluiten dat het resultaat nog niet wordt voorgelegd aan het beleidsverantwoordelijk MT-lid. Dit houdt ook in dat hij een coachende rol heeft richting de projectgroep. De inzet van Arjan wordt geschat op ca. 3 dagen.

Organisatorisch gezien is het project 'opgehangen' aan de afdeling Maatschappij en methoden van DK. De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het project ligt derhalve bij het afdelingshoofd Henk Soorsma. Bij het invullen geven aan zijn verantwoordelijkheid laat Henk Soorsma zich bijstaan/adviseren door Arjan Lindenbergh. De inzet van Henk is in principe beperkt tot 0,5 dag.

Medewerkers die betrokken zijn (geweest) bij de (beleids-)ontwikkeling van de regelingen hebben een belangrijke, informerende rol. Zij hebben kennis over het beleid en de bedoeling daarachter. Een goede samenwerking met hen is van groot belang voor het welslagen van het project. Vanuit de afdeling Kennisbeleid zijn als informanten bij het project betrokken Wim Stegehuis, Saskia Klomp en Margriet de Wit. Ingeschat wordt dat hun inzet ca. 3 tot 5 dagen per persoon bedraagt.

Het hoofd van de afdeling Kennisbeleid van DK, Ad Tabak, is inhoudelijk verantwoordelijk voor het onderwijsbeleid en de inzet van beleidsinstrumenten. Gelet op de RPE-LNV is hij ook verantwoordelijk voor de evaluatie van het betreffende beleid. Voor dit project is hij dan ook de 'probleemhebber' en de tussentijdse resultaten en het uiteindelijke projectresultaat worden aan hem opgeleverd. Hij laat zich daarbij adviseren door Wim Stegehuis, de dossierhouder m.b.t. de twee regelingen. De inzet van Ad is in principe beperkt tot 0,5 dag.

Mede omdat de inzet van Ad maar beperkt kan zijn, is in overleg met hem besloten om het 'dagelijkse' contact over het projectverloop te laten plaatsvinden tussen Erwin Maathuis en Wim Stegehuis. Indien nodig is er gelegenheid voor rechtstreeks contact.

In de RPE-LNV is aangegeven dat de beleidsdirecties verantwoordelijk zijn voor het (laten) uitvoeren van de beleidsevaluatie en het voorleggen van het resultaat daarvan, inclusief een begeleidende nota, aan de Bestuursraad. Dit betekent dat voor de evaluatie van de VIA-regeling en RGC de directeur van DK, Janneke Hoekstra, verantwoordelijk is voor het (laten) opstellen van de begeleidende nota en deze samen met het projectresultaat voor te leggen aan de Bestuursraad. Tevens dient de nota en het projectresultaat voorgelegd te worden aan de directie FEZ, opdat zij invulling kan geven aan haar rol als adviseur voor de BR inzake evaluaties.

4. Oplevertijdstip en inzet

Het projectresultaat wordt in september/oktober 2005 opgeleverd. De totale inzet vanuit DK wordt ingeschat op ca. 70 dagen. Daarnaast zullen mogelijk ook andere directies/diensten van LNV gevraagd worden inzet te plegen, bijvoorbeeld voor het aanleveren van de benodigde monitoringgegevens. Voorstelbaar is dat in het kader van het project ook contacten gelegd worden met onderwijsinstellingen en andere instellingen/organisaties/personen die een relatie hebben met (één van) beide regelingen. Hun inzet is niet meegenomen in de ingeschatte 70 dagen.

5. Kwaliteitsbeheersing

Vanuit zijn professie t.a.v. evaluation management zal Hugo Lieffijn zeker aan het begin van het project geconsulteerd worden om zo de kwaliteit van het project te bewaken. De verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de kwaliteit van het projectresultaat is in handen van Arjan Lindenbergh. Een bijzonder kwaliteitsaspect is de objectiviteit van de evaluatie. Gelet op het feit dat er sprake is van een interne evaluatie binnen DK, kan de objectiviteit in het geding komen. Daarom is afgesproken regelmatig overleg te hebben met directie FEZ (afdeling beleidstoetsing en advisering) om zo de objectiviteit van het project te borgen. In overleg met FEZ is bepaald dat FEZ in ieder geval betrokken is bij het vaststellen van het onderzoeksplan en dat ter commentaar alle concept-(tussen)resultaten en het concept-eindresultaat worden voorgelegd.

6. Begroting en financiering

Verwacht wordt dat naast de ingeschatte tijdsinzet geen substantiële additionele financiële middelen noodzakelijk zijn.

7. Interne projectcode

Altiplano:

Kennis en Innovatie3 – evaluatie via, cursusonderwijs, voorlichting.

Bijlage 2 Onderzoeksplan t.b.v. de ex post beleidsevaluatie

1. Inleiding

Kijkend naar het beschikbare budget voor de VIA-regeling (in periode 1999 t/m 2003 in totaal ruim € 17 miljoen) en de RGC (in periode 2002 t/m 2003 in totaal ruim € 5 miljoen), is er sprake van twee relatief 'kleine' regelingen. Dit gevoegd bij het feit dat beide regelingen zijn opgegaan in de RIGO, maakt de keus gerechtvaardigd om de evaluatie van beide regelingen in het bijzonder te richten op de volgende twee aspecten:

- verantwoording naar de Tweede Kamer;
- aanbevelingen voor uitvoering van de RIGO.

Een aspect waar in het kader van de evaluatie van beide regelingen minder aandacht aan wordt besteed, is het geven van een oordeel over de mate waarin de geformuleerde (beleids-)doelen gerealiseerd zijn. Bij de bespreking van de beleidsanalyse met de opdrachtgever werd geconcludeerd dat er sprake is van nogal 'hoogdravende' doelen, waarbij hoogstens sprake is van een indirect verband tussen de verstrekte subsidie en het bereiken van de beschreven beleidsdoelen. Een voorbeeld van zo'n "hoogdravend" geformuleerde doelstelling is: "Agrarisch beroepsonderwijs (...) dynamiseert het beheer van het landelijk gebied". Daarnaast heeft bij de afweging ook meegespeeld dat er meerdere 'rivaliserende' factoren zijn, zoals andere wet- en regelgeving van LNV, die mogelijk van grotere invloed zijn op het realiseren van de beleidsdoelen. Dit maakt het vrijwel onmogelijk om de ontwikkelingen t.a.v. de beleidsdoelen uitsluitend aan de VIA-regeling of RGC toe te schrijven.

In dit onderzoeksplan zijn de kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en gegevens¹ benoemd welke nodig zijn om t.a.v. bovengenoemde aspecten tot antwoorden en conclusies te komen. Tevens is aangegeven hoe de indicatoren en gegevens verzameld worden.

2. Verantwoording naar de Tweede Kamer

De basis voor de verantwoording naar de TK wordt gevormd door het geven van antwoorden op de 3-W-vragen ('*Wat wilden we bereiken?, Wat hebben we daarvoor gedaan? en Wat heeft dat gekost?*'). Om deze vragen te kunnen beantwoorden en te komen tot een oordeel over (1) de doelmatigheid van de uitvoering van de regelingen en (2) de doelmatigheid van de regelingen zelf, is een veelheid aan kwantitatieve informatie nodig. In bijlage 1 is in tabelvorm aangegeven welke informatie dat betreft.

3. Aanbevelingen voor uitvoering van de RIGO

3.1 Aansluiting bij behoefte agrarische onderwijsinstellingen

Tijdens de bespreking van de beleidsanalyse gaf de dossierhouder aan dat de VIA-regeling en de RGC als 'top down'-regelingen, met vanuit LNV opgelegde thema's, ervaren zijn. Ook in al eerder gevoerde gesprekken met coördinatoren van enkele AOC's komt dit aspect naar voren. De RIGO, zo stelt de dossierhouder, werkt 'bottom up' waarbij de scholen zelf thema's naar voren brengen. Om dit nader te onderzoeken dient de volgende vraag beantwoord te worden:

Vraag

¹ Het onderscheid tussen indicator en gegeven is dat een indicator een maat is voor het beschrijven van een complexer geheel, terwijl een gegeven het geheel zelf beschrijft. Zo is de lichaamstemperatuur een indicator voor de gezondheid.

Klopt het beeld, dat VIA/RGC door top down- benadering niet goed aansluit bij behoefte van scholen?

Benodigde gegevens zijn onder meer:

- Kwantitatief
Beschikbare/toegezegde/uitgegeven subsidie totaal, per school, per thema.
- Kwalitatief
Ervaring van scholen: waren de thema's bruikbaar, is de regeling een goede manier van stimuleren?
Aanvragen, rapportages en evaluatierapporten bij projecten zelf: bevatten informatie over de nulsituatie en de (beoogde) resultaten van de projecten.

3.2 Meer innovatief vermogen

Op basis van de in 1999 uitgevoerde evaluatie van de VIA-regeling, komt het onderzoeksbureau CINOP tot de conclusie dat managementontwikkeling de beste kansen oplevert tot het stimuleren van innovatief vermogen binnen scholen. De volgende vraag kan hieraan gekoppeld worden:

Vraag

Is er sinds de evaluatie van 1999 meer aandacht geweest voor projecten op gebied van managementontwikkeling en heeft dit daadwerkelijk geleid tot meer innovatief vermogen?

Benodigde gegevens zijn onder meer:

- Kwantitatief
Verdeling van de in het kader van VIA-regeling ingediende en goedgekeurde projectaanvragen naar ontwikkelingsrichting (managementontwikkeling, scholing personeel, leermiddelenontwikkeling, curriculumontwikkeling).
- Kwalitatief
Ervaring van scholen: is het innovatief vermogen verbeterd en waar meet men dit aan af? Zijn de goedgekeurde projecten alleen tot stand gekomen omdat er subsidie werd verstrekt of waren deze projecten anders ook wel van de grond gekomen?

3.3 Bijdrage aan doelstelling

De dossierhouder en de opdrachtgever gaven tijdens de bespreking van de beleidsanalyse aan dat met name wat betreft de VIA-regeling er sprake is van 'hoogdravende' doelstellingen. Ook het bestaan van vele 'rivaliserende' factoren maakt het moeilijk om een uitspraak te doen over de mate waarin de doelstellingen bereikt zijn. Toch is dat waar het in de evaluatie om gaat. De vraag hierbij luidt:

Vraag

Hebben de VIA-regeling en de RGC een bijdrage geleverd aan verbetering van de concurrentiekracht van de landbouw en aan een dynamisch beheer van het landelijk gebied?

Gelet op de vele 'rivaliserende' factoren is het feitelijk niet mogelijk om kwantitatief te meten in hoeverre de doelstellingen bereikt zijn, dan wel de waargenomen effecten toe te schrijven zijn aan de twee onderwijsregelingen. Toch kan het aantal leerlingen op scholen waar VIA-projecten 'gedraaid' hebben, dan wel het aantal deelnemers aan de RGC-cursussen een indicator zijn in hoeverre het 'zaadje voor de gewenste verbeteringen' gezaaid is.

Benodigde gegevens zijn onder meer:

- Kwantitatief
aantal leerlingen op scholen waar VIA-projecten hebben gedraaid; aantal leerlingen op alle scholen; aantal deelnemers aan RGC-cursussen.

- Kwalitatief
Ervaring scholen: bereidt innovatief groen onderwijs goed voor op een toekomst in sector?

3.4 Verhouding tussen inzet en resultaat

Bij de VIA-regeling en de RGC moeten scholen heel wat informatie meesturen met de subsidieaanvraag. Ook worden tussen- en eindrapportages gevraagd, waaraan eisen worden gesteld. Omdat "regeldruk" (en het verminderen daarvan) een hot item binnen LNV is, zijn we benieuwd naar wat met deze informatie wordt/is gedaan. Ook zijn projectaanvragen afgewezen omdat ze niet aan eisen van de regelingen voldeden. De vraag die we hieraan koppelen luidt:

Vraag

Zijn subsidieregelingen op deze manier vorm gegeven een goed instrument om binnen het agrarisch onderwijs meer aandacht te krijgen voor de beleidsthema's van LNV?

Benodigde gegevens zijn onder meer:

- Kwantitatief
ingediende/afgewezen subsidieaanvragen ; reden afwijzing ; teruggevorderde subsidie ; aantal subsidieaanvragen per school.
- Kwalitatief
Welke gegevens van scholen zijn door DWK/LNV gebruikt, en welke niet ; bezwaren tegen afwijzing/terugvordering subsidie ; ervaring van scholen met tijdinzet projectaanvragen.

4. Aanpak

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn gegevens nodig, welke deels van kwalitatieve aard zijn. Om deze gegevens te verkrijgen wordt een enquête gehouden onder de VIA/RGC-contactpersonen van de agrarische scholen. De werkwijze die daarbij wordt voorgestaan is de volgende:

1. doornemen van eerder afgenomen interviews en uitgevoerde evaluaties op de te onderzoeken aspecten;
2. formuleren van centrale vragen (zie voor een eerste aanzet hoofdstuk 3);
3. formuleren van subvragen onder de vragen;
4. uitvoeren van een proefenquête en middels terugkoppeling komen tot verbetering enquête;
5. enquête toesturen aan VIA/RGC-contactpersonen van de agrarische scholen.

Nadat de enquêtes ontvangen zijn, worden de antwoorden geanalyseerd en zo mogelijk conclusies getrokken. Afhankelijk van het resultaat worden eventueel enkele diepte-interviews afgenomen of een workshop belegd om de resultaten te delen met de contactpersonen. In overleg met de opdrachtgever zal hier in een later stadium een besluit over worden genomen.

Een andere bron van informatie voor de evaluatie wordt gevormd door de eindrapportage die de subsidieaanvrager moet aanleveren nadat het project is afgerond. In de regelingen is aangegeven waaraan deze rapportage moet voldoen. Steekproefsgewijs zullen van iedere regeling maximaal 5 (dus totaal maximaal 10) afgeronde projecten nader bestudeerd worden. Zo mogelijk worden de projecten uit de steekproef verspreid over de thema's. In de steekproef t.a.v. de VIA-regeling worden alleen die afgeronde projecten meegenomen waarvan de aanvraag voor subsidie is ingediend in de periode 2001 t/m 2003. Rapportages van 2000 en daarvoor zijn bekeken bij een eerdere evaluatie. De rapportage van de projecten uit de steekproef zal onder meer bestudeerd worden op het aspect doelbereiking in relatie tot het projectplan.

De kwantitatieve gegevens die nodig zijn (zie bijlage) zullen opgevraagd worden bij Dienst Regelingen dan wel Directie Kennis, waar het voormalige DWK en het EC-LNV in zijn opgegaan.

5. Overzicht van benodigde kwantitatieve informatie

Ter toelichting het volgende:

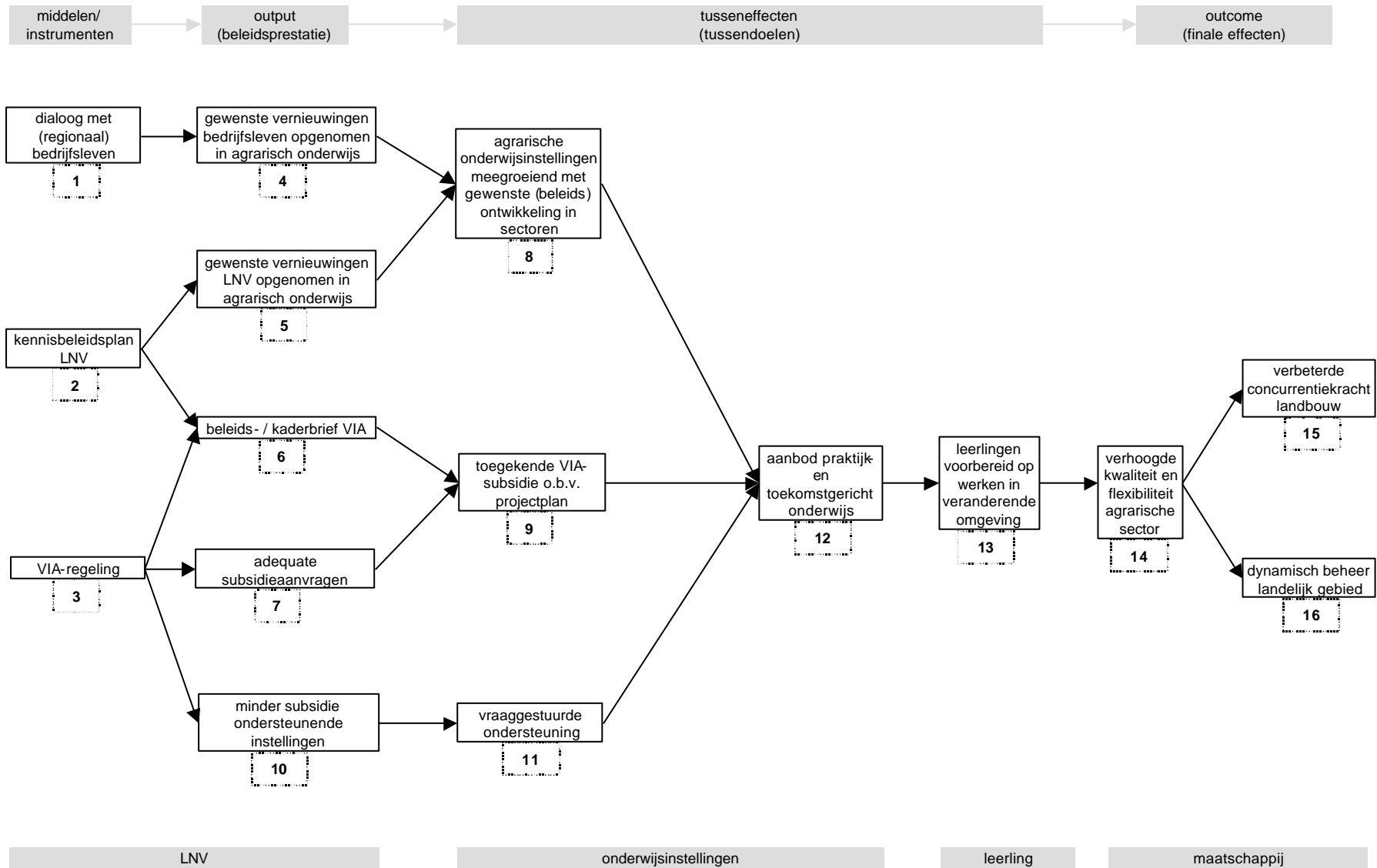
- kolom 1 nummer indicator of gegeven
- kolom 2 indicator of gegeven
- kolom 3 primaire of secundaire (= afgeleid uit primaire) indicator of gegeven
- kolom 4 en 5 van toepassing bij VIA en/of RGC
- kolom 6 en 7 bij wie of waar op te vragen *)
- kolom 8 en 9 relatie tussen indicator of gegeven en beleidsanalyse (zie causaliteitschema's aan eind van deze bijlage)

*) In de periode 1999 t/m 2001 was de uitvoering van de VIA-regeling in handen van DWK. In oktober 2001 is een evaluatie/monitor opgesteld van de VIA-projecten gestart in 1999 en 2000. Tevens is in 1999 een interne en externe evaluatie uitgevoerd. Beide rapportages worden gebruikt worden om de gevraagde gegevens te verkrijgen.

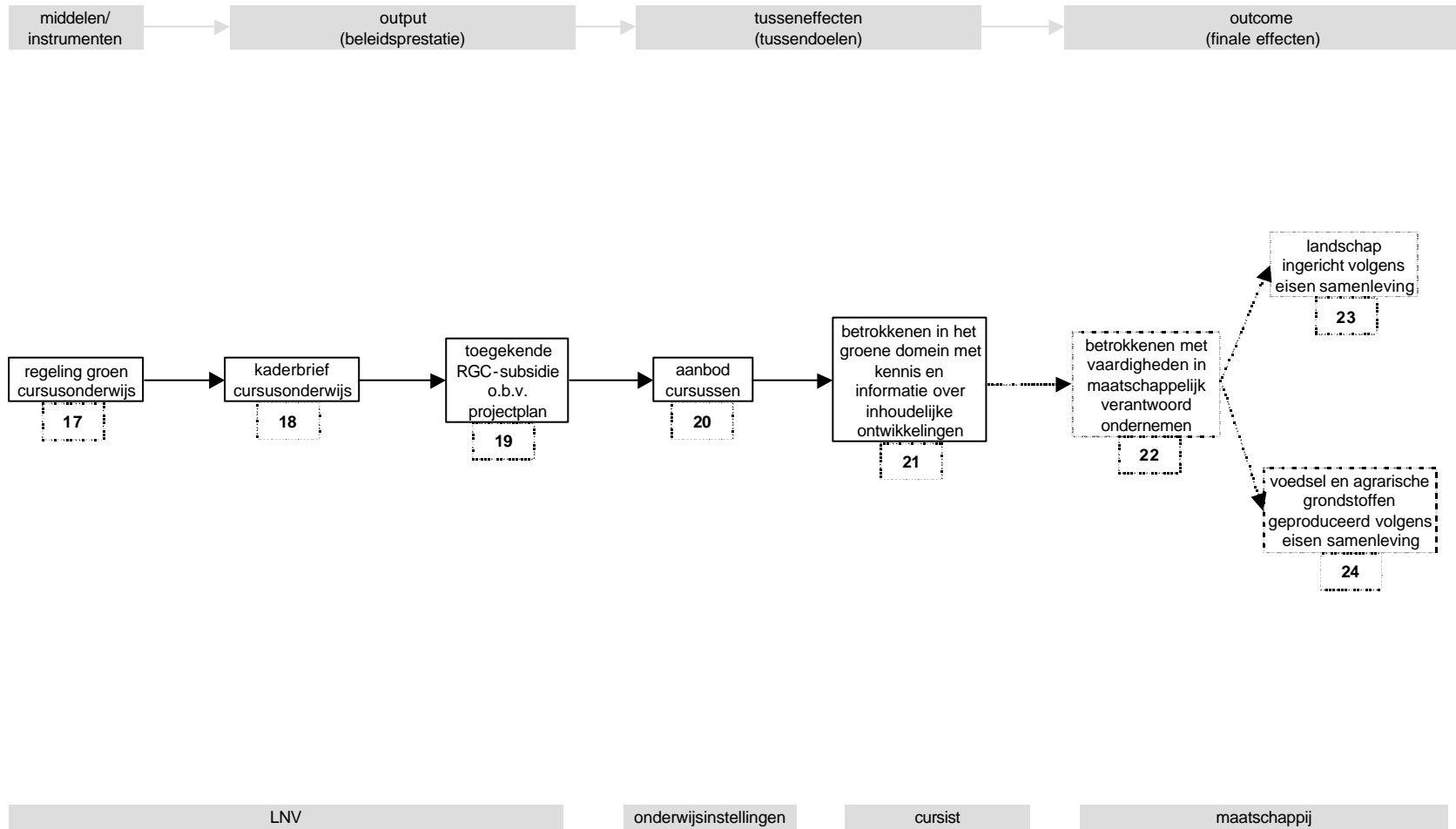
1	2	3	4	5	6	7	8	9
					waar/bij wie*)	beleidsanalyse		
	indicator/gegeven	soort	VIA	RGC	98/99-00/01	01/02-02/03	VIA	RGC
1	thema's per jaar	p	x	x	beleidsbrief/ kaderbrief	beleidsbrief / kaderbrief	6	18
2	totaal beschikbaar budget per jaar	s	x	x	Beleidsbrief/ kaderbrief	beleidsbrief / kaderbrief	6	18
3	beschikbaar budget per thema per jaar	p	x	x	Beleidsbrief/ kaderbrief	beleidsbrief /kaderbrief	6	18
4	totaal aantal aanvragen per jaar	s	x	x	DWK	DR	7	19
5	aantal aanvragen per school en per thema per jaar	p	x	x	DWK	DR	7/8	19
6	totaal aangevraagd subsidiebedrag per jaar	s	x	x	DWK	DR	7	19
7	aangevraagd subsidiebedrag per school en per thema per jaar	p	x	x	DWK	DR	7	19
8	totaal aantal aanvragen per jaar waarbij t.b.v. de aanvraag externe deskundigheid is ingehuurd	p	x			DR	7	
9	totaal aantal afgewezen aanvragen per jaar	s	x	x	DWK	DR	9	19
10	aantal afgewezen aanvragen per school en per thema per jaar	p	x	x	DWK	DR	9/11	19
11	redenen van afwijzing	p	x	x	DWK	DR	9	19
12	totaal aantal toegekende aanvragen per jaar	s	x	x	DWK	DR	9	19
13	aantal toegekende aanvragen per school en per thema per jaar	s	x	x	DWK	DR	9	19
14	aantal toegekende aanvragen met een looptijd van < 1 jaar	p	x	x	DWK	DR	9	19
15	aantal toegekende aanvragen met looptijd van 1 - 2 jaar	p	x	x	DWK	DR	9	19
16	aantal toegekende aanvragen met looptijd van > 2 jaar	p	x	x	DWK	DR	9	19
17	totaal toegekend subsidiebedrag per jaar	s	x	x	DWK	DR	7/9	19

1	2	3	4	5	6	7	8	9
					waar/bij wie*)	beleidsanalyse		
	indicator/gegeven	soort	VIA	RGC	98/99-00/01	01/02-02/03	VIA	RGC
18	toegekend subsidiebedrag per school en per thema per jaar	p	x	x	DWK	DR	7/9	19
19	totaal uitgekeerd subsidiebedrag per jaar	s	x	x	DWK	DR	7/9	19
20	uitgekeerd subsidiebedrag per school per jaar en per thema	p	x	x	DWK	DR	7/9	19
21	aantal toegekende aanvragen per school en per thema per jaar opgesplitst naar <ul style="list-style-type: none"> - managementontwikkeling - scholing personeel - leermiddelenontwikkeling - curriculumontwikkeling 	p	x		DWK	DR	6/9	
22	aantal toegekende aanvragen waarbij sprake is van een samenwerkingsverband tussen scholen	p	x		DWK	DR	6/9	
23	aantal toegekende aanvragen waarbij bij de uitvoering sprake is van betrokkenheid van een ondersteunende instelling	p	x		DWK	DR	10/1 1	
24	aantal toegekende aanvragen per school per jaar opgesplitst naar <ul style="list-style-type: none"> - landbouw - bosbouw - natuur - landschap - visserij - openluchtrecreatie 	p		x		DR		19/ 20
25	aantal cursussen	p		x		DR		20
26	aantal deelnemers per cursus	p		x		DR		21
27	aantal afgeronde projecten	p	x	x	DWK	DR	12	20
28	aantal volledig afgeronde projecten (= incl. evaluatie/onderzoek en accountantsverklaring)	p	x	x	DWK	DR	12	20
29	teruggevorderde subsidie	p	x	x	DWK	DR	9	19
30	redenen terugvordering subsidie	p	x	x	DWK	DR	9	19
31	aantal leerlingen per school per jaar	p	x		DWK	DWK	13	
32	subsidie verstrekt aan ondersteuningsinstellingen (per jaar)	p	x		DWK	DWK	10	
33	aantal arbeidsuren DWK voor uitvoering regeling per jaar	p	x		DWK			
34	aantal arbeidsuren DR voor uitvoering regeling per jaar	p	x	x		DR		
35	aantal arbeidsuren beoordelingscie	p	x	x	DWK	DR		
36	kosten/vergoedingen beoordelingscie per jaar	p	x	x	DWK	DR		

Beleidsanalyse / Causaliteitschema VIA-regeling

Beleidsanalyse / Causaliteitschema Regeling groen cursusonderwijs

Kwantitatieve gegevens VIA-regeling

Bijlage 3 Overzicht van vakinhoudelijke en onderwijskundige thema's uit VIA-beleidsbrieven

	Vakinhoudelijke thema's	Onderwijskundige thema's
'98/'99	Maatschappelijk aanvaardbare productiemethoden	(1) ¹ Versterken strategisch denken (3)
	Kwaliteit van de natuur	(0) Optimalisatie praktijkleren (1)
	Concurrentiekracht	(3) Ontwikkelen zelfstandige leerhouding (5)
	Nieuwe concepten van integraal waterbeheer	(1) Algemeen maatschappelijke thema's (7)
'99/'00	Maatschappelijke oriëntatie en internationalisering	(7) Integratie van nieuwe kennis in het onderwijs (8)
	Maatschappelijk verantwoord produceren in de dierlijke sector	(2) Leven lang leren (6)
	Vitaal platteland / Versterking leefbaarheid	(5) Versterken strategisch handelen / ondernemende onderwijsinstelling (7)
	Omgaan met water	(3)
	Gewasbescherming na 2000	
'00/'01	Maatschappelijke oriëntatie	(6)
	Vitaal platteland / Versterking leefbaarheid	(3)
	Omgaan met water	(0)
	Gewasbescherming na 2000	(2)
'01/'02	Gewasbescherming	(3)
	Dierenwelzijn	(6)
	Natuur voor mensen, mensen voor natuur	(10)
	Voedselveiligheid	(3)
	Biotechnologie	(1)
	Biologische landbouw	(7)
'02/'03	Gewasbescherming	(2)
	Dierenwelzijn	(1)
	Natuur voor mensen, mensen voor natuur / Vitaal landelijk gebied	(7)
	Voedselveiligheid	(1)
	Biotechnologie	(0)
	Milieu	(1)
	Ketens in de landbouw	(2)

1) Tussen haakjes is aangegeven het aantal goedgekeurde projectaanvragen van de AOC's voor het betreffende thema. Omdat sommige projecten betrekking hebben op meer dan één thema, is het niet mogelijk om de aantallen zondermeer bij elkaar op te tellen

Bijlage 4 Gegevens m.b.t. alle ingediende aanvragen

	ingediend	afgewezen	goedgekeurd	gestart ¹	afgerond ²
'98/'99	39	20	19	18	18
'99/'00	45 ³	25	20	18	18
'00/'01	29	17	12	11	10
'01/'02	23	12	11	11	7
'02/'03	18	7	11	10	3
Totaal	154	81	73	69	56

- 1) Enkele projectaanvragen die wel waren goedgekeurd zijn door de aanvrager nog voor de projectstart ingetrokken.
- 2) De gegevens hebben betrekking op het aantal afgeronde projecten per 1 augustus 2005. Afgerond betekent dat het project is uitgevoerd, de externe projectevaluatie en accountantsverklaring zijn opgeleverd en de subsidievaststelling definitief is.
- 3) In 2000 zijn in totaal 50 projectaanvragen ingediend, waarvan 5 door de HAO. Deze aanvragen zijn in een ander kader beoordeeld.

Bijlage 5 Gegevens m.b.t. het budget (bedragen in €)

	beschikbaar	aangevraagd	toegezegd	uitgekeerd ^{1,2}
'98/'99	1.815.121	5.440.821	1.628.054	1.323.671
'99/'00	2.268.901	4.363.894	2.019.036	1.556.171
'00/'01	3.640.000	3.912.368	1.396.100	1.202.197
'01/'02	3.630.242	4.431.193	1.654.206	1.238.524
'02/'03	2.874.220	2.580.581	1.154.507	928.941
Totaal	14.228.484	20.728.856	7.851.903	6.249.504

- 1) Stand per 1 augustus 2005.
- 2) Op basis van de afrondende rapportage en de accountantsverklaring omtrent de werkelijke kosten is de subsidiebijdrage definitief vastgesteld. Bij sommige projecten bleken de werkelijke kosten lager te zijn dan oorspronkelijk begroot, waarop de subsidieuitkering is aangepast.

Bijlage 6 Gegevens m.b.t. de door de AOC's ingediende aanvragen (periode '98/'99 – '02/'03)

	ingediend	afgewezen	toegekend
AOC Clusius College	5	3	2
AOC de Groene Welle	3	1	2
AOC Friesland	10	4	6
AOC Limburg	7	6	1
AOC Oost	14	4	10
AOC Terra	3	1	2
Edudelta Onderwijsgroep	3	1	2
Groenhorst College	12	4	8
Helicon Opleidingen	17	7	10
HollandAccent Onderwijsgroep	6	3	3
Prinsentuin College	2	1	1
Wellantcollege	17	7	10
<i>Totaal</i>	<i>99</i>	<i>42</i>	<i>57</i>

Bijlage 7 Budgettaire gegevens m.b.t. de door de AOC's in de periode '98/'99 – '02/'03 ingediende aanvragen (bedragen in €)

	aangevraagd	toegezegd	uitgekeerd ¹
AOC Clusius College	340.758	37.573	11.937
AOC de Groene Welle	607.358	486.808	292.411
AOC Friesland	1.747.995	918.785	718.960
AOC Limburg	905.231	72.491	43.443
AOC Oost	1.527.725	1.024.807	904.663
AOC Terra	378.896	123.596	96.743
Edudelta Onderwijsgroep	340.004	208.389	155.996
Groenhorst College	1.738.634	1.010.223	785.642
Helicon Opleidingen	1.559.898	942.782	835.251
HollandAccent Onderwijsgroep	786.461	193.973	188.534
Prinsentuin College	362.100	362.100	63.822
Wellantcollege	3.325.760	2.038.416	873.372
<i>Totaal</i>	<i>13.620.820</i>	<i>7.419.943</i>	<i>4.970.774</i>

1) Stand per 1 augustus 2005

Bijlage 8 Inzet van innovatie-instrumenten in goedgekeurde projecten¹ van AOC's

	management-ontwikkeling	scholing personeel	leermiddelen-ontwikkeling	curriculum-ontwikkeling	goedgekeurde projecten
'98 / '99	7	16	9	9	19
'99 / '00	9	14	15	9	20
'00 / '01	5	8	10	6	12
'01 / '02 ²					11
'02 / '03 ²					11

- 1) Binnen een project kon meer dan één innovatie-instrument ingezet worden, zodat de aantallen niet zondermeer bij elkaar opgeteld kunnen worden.
- 2) Geen gegevens bekend.

Bijlage 9 Aantal goedgekeurde projecten van AOC's waarbij sprake is van samenwerking met andere AOC's en ondersteuning door andere instellingen

	samenwerking	ondersteuning	goedgekeurde projecten
'98 / '99	5	16	19
'99 / '00	9	12	20
'00 / '01	6	7	12
'01 / '02	7	11	11
'02 / '03	6	10	11

Bijlage 10 De looptijd van de goedgekeurde projecten

	< 1jr	1 jr - 2 jr	> 2 jr
'98 / '99	3	9	7
'99 / '00	1	13	6
'00 / '01	0	6	6
'01 / '02	0	8	3
'02 / '03	0	8	2

Bijlage 11 Aantal projecten waarbij t.b.v. de aanvraag externe deskundigheid is ingehuurd *)

	inhuur deskundige	ingediende aanvragen
'01 / '02	18	23
'02 / '03	9	18

- *) In de laatste 2 jaren was het mogelijk om t.b.v. de aanvraag externe deskundigheid in te huren en de kosten hiervoor tot een bepaald maximum vergoed te krijgen.

Bijlage 12 Aantal VMBO en MBO leerlingen op de AOC's

	'98 / '99			'99 / '00			'00 / '01		
	vmbo	mbo	totaal	vmbo	mbo	totaal	vmbo	mbo	totaal
AOC Clusius College	2473	1561	4034	2649	1580	4229	2928	1542	4470
AOC De Groene Welle	320	1337	1657	356	1375	1731	382	1401	1783
AOC Friesland	1295	1437	2732	1464	1438	2902	1577	1451	3028
AOC Groenhorst College	1635	2546	4181	1696	2611	4307	1751	2499	4250
AOC Holland College	772	726	1498	873	776	1649	1039	872	1911
AOC Limburg	1290	1225	2515	1338	1151	2489	1475	1078	2553
AOC Oost	1764	1865	3629	1844	1874	3718	2056	1861	3917
AOC Terra	2767	2452	5219	2916	2481	5397	3139	2383	5522
Edudelta Onderwijsgroep	1360	566	1926	1346	631	1977	1426	740	2166
Helicon Opleidingen	1469	4570	6039	1495	4557	6052	1523	4640	6163
Prinsentuin college	1429	1296	2725	1574	1189	2763	1802	1192	2994
Wellantcollege	6906	5040	11946	7181	4808	11989	7423	4472	11895
<i>Totaal</i>	<i>23480</i>	<i>24621</i>	<i>48101</i>	<i>24732</i>	<i>24471</i>	<i>49203</i>	<i>26521</i>	<i>24131</i>	<i>50652</i>

	'01 / '02			'02 / '03		
	vmbo	mbo	totaal	vmbo	mbo	totaal
AOC Clusius College	3242	1453	4695	3560	1368	4928
AOC De Groene Welle	415	1340	1755	462	1328	1790
AOC Friesland	1606	1503	3109	1624	1599	3223
AOC Groenhorst College	2020	2576	4596	2126	2590	4716
AOC Holland College	1430	932	2362	1647	934	2581
AOC Limburg	1703	1178	2881	1798	1214	3012
AOC Oost	2189	1849	4038	2331	1966	4297
AOC Terra	3222	2395	5617	3257	2261	5518
Edudelta Onderwijsgroep	1540	852	2392	1693	811	2504
Helicon Opleidingen	1507	4588	6095	1526	4962	6488
Prinsentuin college	2570	1152	3722	2827	1096	3923
Wellantcollege	8936	4150	13086	9468	3816	13284
<i>Totaal</i>	<i>30380</i>	<i>23968</i>	<i>54348</i>	<i>32319</i>	<i>23945</i>	<i>56264</i>

Kwantitatieve gegevens RGC

Bijlage 13 Overzicht van de thema's uit de kaderbrieven

2002	Gewasbescherming (18) ¹⁾ Dierenwelzijn (36) Multifunctioneel landgebruik (25) Multifunctioneel ondernemerschap (26) Voedselveiligheid (26) Ketens in de landbouw (7) Biotechnologie (2) Biologische landbouw (14) Milieu (42) Arbo convenant - Professionalisering personeelsbeleid voor ondernemers (24)
2003	Fytosanitaire risico's per keten (2) Multifunctioneel landgebruik (16) Groen ondernemerschap (14) Ketens in de landbouw (8) Voedselveiligheid (9)

1) Tussen haakjes is aangegeven het aantal projectaanvragen binnen betreffend thema

Bijlage 14 Gegevens m.b.t. de ingediende aanvragen ¹⁾

	ingediend	ingetrokken ²⁾	afgewezen	toegekend	ingetrokken ²⁾	gestart	afgerond ⁴⁾
2002	267	4	188	75	32	43	12
2003	49	0	19	30	18	12	0
Totaal	316	4	207	105	4	55	12

1) Stand per 1 augustus 2005

2) Betreft nog voor beoordeling ingetrokken projecten

3) Betreft ingetrokken projecten na goedkeuring, maar nog voor van start gaan

4) Betreft afgeronde projecten waarvan subsidievaststelling is goedgekeurd

Bijlage 15 Gegevens m.b.t. het budget (bedragen in €)

	beschikbaar	aangevraagd	toegezegd	uitgekeerd ¹⁾
2002	2.179.500	8.757.695	1.580.230	313.446
2003	2.900.000	2.229.028	1.298.538	21.739
Totaal	5.079.500	10.986.723	2.878.768	335.185

1) Stand per 1 augustus 2005

Bijlage 16 Beoogd aantal cursussen en cursisten per thema zoals aangegeven in de goedgekeurde projectaanvragen

		Aantal cursussen	Aantal cursisten minimaal	maximaal
2002	Gewasbescherming	23	602	602
	Dierenwelzijn	126	1.740	1.920
	Multifunctioneel landgebruik	64	864	900
	Multifunctioneel ondernemerschap	75	915	915
	Voedselveiligheid	70	1.064	1.223
	Ketens in de landbouw	30	396	396
	Biotechnologie	0	0	0
	Biologische landbouw	56	1.586	1.676
	Milieu	232	3.147	3.207
	Arbo convenant	81	1.504	1.564
	<i>Totaal</i>	<i>757</i>	<i>11.818</i>	<i>12.403</i>
2003	Fytosanitaire risico's per keten	45	498	540
	Multifunctioneel landgebruik	225	2.484	2.494
	Groen ondernemerschap	187	3.590	3.692
	Ketens in de landbouw	148	1.808	1.928
	Voedselveiligheid	21	288	354
	<i>Totaal</i>	<i>626</i>	<i>8.668</i>	<i>9.008</i>

Bijlage 17 Looptijd van de toegekende projectaanvragen

	<1 jaar	1-2 jaar	> 2 jaar
2002	3	3	69
2003	1	1	28

Bijlage 18 Gegevens m.b.t. de door de AOC's ingediende aanvragen (periode 2002 / 2003)

	ingediend	afgewezen	toegekend
AOC Clusius College	4	3	1
AOC de Groene Welle	62	43	19
AOC Friesland	42	20	22
AOC Limburg	25	14	11
AOC Oost	71	53	18
AOC Terra	53	39	14
Edudelta Onderwijsgroep	8	7	1
Groenhorst College	16	6	10
Helicon Opleidingen	4	3	1
HollandAccent Onderwijsgroep	0	0	0
Prinsentuin College	12	7	5
Wellantcollege	19	12	7
<i>Totaal</i>	<i>316</i>	<i>207</i>	<i>109</i>

Bijlage 19 Budgettaire gegevens m.b.t. de door de AOC's in periode 2002 – 2003 ingediende aanvragen

	aangevraagd	toegezegd	uitgekeerd ¹⁾
AOC Clusius College	19.292	3.362	0
AOC de Groene Welle	974.267	352.601	30.334
AOC Friesland	1.140.772	413.486	38.348
AOC Limburg	2.292.707	739.471	31.244
AOC Oost T&P	2.226.572	457.521	164.359
AOC Terra	546.331	139.933	0
AOC West Brabant	1.936.707	317.093	0
Edudelta onderwijs groep	527.978	19.892	0
Groenhorst College	351.091	179.521	3.765
Helicon opleidingen	358.361	106.668	9.386
Wellantcollege	612.648	213.711	57.749
<i>Totaal</i>	<i>10.986.726</i>	<i>2.943.259</i>	<i>335.185</i>

1) Stand per 1 augustus 2005

Enquête evaluatie VIA en RGC

Bijlage 20 Enquête verzonden naar de AOC's (de vetgedrukte cijfers geeft het aantal respondenten weer)

VRAGEN MET BETREKKING TOT DE VIA-REGELING

Algemeen

- 1) Heeft uw instelling subsidie aangevraagd in het kader van de VIA-regeling?
14 Ja (*ga door naar vraag 3*)
0 Nee (*ga door naar vraag 2*)

- 2) Hoe komt het dat uw instelling geen subsidie heeft aangevraagd in het kader van de VIA-regeling? (*ga na beantwoorden door naar vraag 22*)
0 Geen behoefte
0 Teveel inspanning gezien beschikbare subsidie
0 Onvoldoende bekend met mogelijkheden
0 Anders, nl.....

- 3) Wat was de uitkomst van de subsidieaanvraag?
13 De subsidieaanvraag werd toegewezen (*ga door naar vraag 5*)
2 De subsidieaanvraag werd afgewezen (*ga door naar vraag 4*)

- 4) Heeft u bezwaar aangetekend tegen de afwijzing?
0 Ja, naar mijn mening paste ons projectvoorstel in de doelstelling van de VIA-regeling
1 Nee, ons projectvoorstel voldeed niet aan alle voorwaarden
0 Nee, ons voorstel paste niet echt binnen de doelstellingen van de regeling
0 Anders, nl.....

- 5) De VIA-regeling is een paar keer gewijzigd. Zo is de mogelijkheid subsidie te ontvangen voor onderwijsmethodische innovatie afgeschaft en is de openstellingperiode gewijzigd. Wat vindt u van de veranderingen die zijn doorgevoerd?
1 Een verbetering
4 Een verslechtering
8 Ik heb geen verschil gemerkt

- 6) Is uw ervaring met de VIA hoofdzakelijk positief of negatief?
9 Positief
3 Negatief
2 Neutraal

De subsidieaanvraag

- 7) Heeft u bij het opstellen van de subsidieaanvraag gebruik gemaakt van één of meer van de volgende hulpmiddelen en wat is uw oordeel daarover? (meerdere antwoorden mogelijk)

		behulpzaam	onvoldoende behulpzaam
7	Helpdesk LNV	5	1
7	Mogelijkheid tot indienen voorlopige aanvraag	5	1
9	Inhuur van externe deskundigheid	7	0
6	Informatiebijeenkomst	4	1
6	Internetsite LNV	2	3

- 8) Na de evaluatie van 1999 is besloten om een vergoeding te geven voor het inhuren van externe deskundigheid voor het opstellen van het projectvoorstel. Heeft dit naar uw mening geleid tot meer toegekende projectvoorstellen?

3	Ja
2	Nee
9	Ik weet niet of het verschil heeft gemaakt

Aansluiting thema's bij behoefte onderwijsinstelling

- 9) Op welk(e) thema('s) had uw subsidieaanvraag betrekking? (meerdere antwoorden mogelijk)

1999 Vakinhoudelijke thema's	Onderwijskundige thema's
4 Maatschappelijk aanvaardbare productiemethoden	2 Versterken strategisch denken
2 Kwaliteit van de natuur	1 Optimalisatie praktijkleren
0 Concurrentiekracht	4 Ontwikkelen zelfstandige leerhouding
2 Nieuwe concepten van integraal waterbeheer	1 Algemeen maatschappelijke thema's
2000 Vakinhoudelijke thema's	Onderwijskundige thema's
1 Maatschappelijke oriëntatie en internationalisering	2 Integratie van nieuwe kennis in het onderwijs
4 Vitaal platteland / Versterking leefbaarheid	2 Leven lang leren
3 Maatschappelijk verantwoord produceren in de dierlijke sector	2 Versterken strategisch handelen / Ondernemende onderwijsinstelling
0 Omgaan met water	
2 Gewasbescherming na 2000	
2001 Vakinhoudelijke thema's	
1 Maatschappelijke oriëntatie	
3 Vitaal platteland / Versterking leefbaarheid	
0 Omgaan met water	
1 Gewasbescherming na 2000	
2002 Vakinhoudelijke thema's	
1 Gewasbescherming	
5 Dierenwelzijn	
2 Natuur voor mensen, mensen voor natuur	
0 Voedselveiligheid	
0 Biotechnologie	
4 Biologische landbouw	

2003 Vakinhoudelijke thema's

- 2 Gewasbescherming
 - 3 Dierenwelzijn
 - 3 Natuur voor mensen, mensen voor natuur, vitaal landelijk gebied
 - 3 Voedselveiligheid
 - 0 Biotechnologie
 - 1 Milieu
 - 3 Ketens in de landbouw
-

10) Hoe heeft u de hiervoor genoemde thema's ervaren?

- 6 Onze instelling wilde al graag iets doen met één of meer van deze thema's.
- 1 Genoemde thema's sloten niet goed aan bij onze behoefte.
- 6 Sommige thema's spraken ons aan, andere niet.

11) Is er iemand binnen uw instelling wel eens betrokken bij het opstellen van de VIA-beleidsbrief?

- 1 Ja (*ga door naar vraag 13*)
- 10 Nee (*ga door naar vraag 12*)
- 2 Weet het niet (*ga door naar vraag 12*)

12) Zou u het op prijs hebben gesteld om betrokken te zijn geweest bij het opstellen van de VIA-beleidsbrief?

- 7 Ja
 - 4 Nee
 - 1 Maakt niet uit
-

Innovatief vermogen van scholen

13) Binnen de VIA-regeling konden binnen vier categorieën projecten worden ingediend. Een project kon betrekking hebben op managementontwikkeling, leermiddelenontwikkeling, curriculumontwikkeling of scholing van personeel. Kunt u middels een cijfer aangeven welke categorie het meest van toepassing was en welke het minst, waarbij "1" staat voor meest van toepassing en "4" voor minst van toepassing?

	1	2	3	4
Managementontwikkeling	2	2	0	5
Leermiddelenontwikkeling	4	3	4	0
Curriculumontwikkeling	4	3	2	3
Scholing van personeel	3	5	2	2

14) Vindt u de vier onderscheiden categorieën geschikt om innovatie te bevorderen?

	geschikt	niet geschikt	geen mening
Managementontwikkeling	6	3	3
Leermiddelenontwikkeling	12	1	0
Curriculumontwikkeling	13	1	0
Scholing van personeel	13	0	0

- 15) De VIA-regeling was bedoeld om innovaties binnen het groene onderwijs te versterken. Was de VIA-regeling voor uw instelling inderdaad een (extra) stimulans om te innoveren?
- 4 Ja, zonder deze subsidie zouden onze projecten / ons project niet uitgevoerd zijn.
 - 8 Ja, zonder deze subsidie zouden onze projecten / ons project moeilijker te realiseren zijn geweest.
 - 1 Nee, ook zonder deze subsidie zou de innovatie tot stand zijn gekomen.
 - 0 Nee, innovatie(s) bereik je niet met een subsidieregeling.
- 16) Het ministerie van LNV streeft naar groen onderwijs dat leerlingen optimaal voorbereidt op een toekomst in een dynamische sector. Levert een subsidieregeling als de VIA-regeling naar uw mening een bijdrage aan dit streven?
- 8 Ja
 - 1 Nee
 - 4 Ten dele

Tijdinzet

- 17) Kunt u aangeven of de tijd die uw instelling besteed heeft aan de aanvraag, uitvoering en verantwoording in lijn lag met uw verwachting daaromtrent?

	minder dan verwacht	conform verwachting	meer dan verwacht
aanvraag	1	6	6
uitvoering	2	9	2
verantwoording	2	2	9

- 18) Hoe beoordeelt u de inspanning die u heeft geleverd?

	de moeite waard	neutraal	niet de moeite waard
aanvraag	11	2	0
uitvoering	11	2	0
verantwoording	4	7	2

- 19) Hebben uw ervaringen, zoals hiervoor aangegeven, gevolgen gehad voor latere subsidieaanvragen?
- 5 Neen, dit heeft geen gevolgen gehad. Ook in de daaropvolgende jaren hebben weer subsidieaanvragen ingediend.
 - 3 Ja, we hebben minder subsidieaanvragen ingediend.
 - 2 Ja, we hebben helemaal geen subsidieaanvragen meer ingediend.
 - 4 Anders, namelijk....
- 20) Was het u duidelijk welke informatie er van u werd gevraagd tijdens de aanvraag, uitvoering en rapportage?
- 1 Ja, dat was duidelijk
 - 7 Ja, na enig zoeken was dat duidelijk
 - 3 Nee, dat was niet geheel duidelijk
 - 2 Nee, dat was niet duidelijk

Overig

- 21) LNV wilde met de VIA-regeling ook realiseren dat de relatie tussen scholen en onderwijsondersteunende instellingen meer "vraaggestuurd" zou worden. Heeft de VIA-regeling iets veranderd in uw relatie met onderwijsondersteunende instellingen?
- 7 Ja, de relatie is inderdaad meer vraaggestuurd geworden.
 - 1 Nee, er is in de praktijk niets veranderd.
 - 5 Ik weet niet of het verschil heeft gemaakt.

VRAGEN MET BETREKKING TOT DE RGC

Algemeen

- 22) Heeft uw instelling subsidie aangevraagd in het kader van de RGC?
- 11** Ja (*ga door naar vraag 24*)
3 Nee (*ga door naar vraag 23*)
- 23) Hoe komt het dat uw instelling geen subsidie heeft aangevraagd in het kader van de RGC?
(ga na beantwoorden naar vraag 33)
- 0** Geen behoefte.
0 Teveel inspanning gezien beschikbare subsidie.
3 Onvoldoende bekend met mogelijkheden.
0 Anders, nl.....
- 24) Wat was de uitkomst van de subsidieaanvraag?
- 11** De subsidieaanvraag werd toegewezen. (*ga door naar vraag 26*)
2 De subsidieaanvraag werd afgewezen. (*ga door naar vraag 25*)
- 25) Heeft u bezwaar aangetekend tegen de afwijzing?
- 0** Ja, naar mijn mening paste ons projectvoorstel in de doelstelling van de VIA-regeling.
1 Nee, ons projectvoorstel voldeed niet aan alle voorwaarden.
2 Nee, ons voorstel paste niet echt binnen de doelstellingen van de regeling.
1 Anders, nl.....
- 26) Is uw ervaring met de RGC hoofdzakelijk positief of negatief?
- 4** Positief
5 Negatief
2 Neutraal

Aansluiting thema's bij behoefte onderwijsinstelling

- 27) Op welk(e) thema('s) had uw subsidieaanvraag betrekking? (*meerdere antwoorden mogelijk*)

2002	4	Gewasbescherming
	7	Dierenwelzijn
	7	Multifunctioneel landgebruik
	3	Multifunctioneel ondernemerschap
	7	Voedselveiligheid
	3	Ketens in de landbouw
	1	Biotechnologie
	3	Biologische landbouw
	4	Milieu
	3	Arbo convenant – Professionalisering - personeelsbeleid voor ondernemers
2003	1	Fytosanitaire risico's per keten
	8	Multifunctioneel landgebruik
	8	Groen ondernemerschap
	3	Ketens in de landbouw
	4	Voedselveiligheid

- 28) Hoe heeft u de hiervoor aangegeven thema's ervaren?
- 4** Onze instelling wilde al graag een cursus organiseren over één van de thema's.
 - 1** Genoemde thema's sloten niet goed aan bij de behoefte van onze doelgroep.
 - 6** Sommige thema's spraken ons aan, anderen niet.

Tijdinzet

- 29) Kunt u een aangeven of de tijd die uw instelling besteed heeft aan de aanvraag, uitvoering en verantwoording in lijn lag met uw verwachting daaromtrent?

	minder dan verwacht	conform verwachting	meer dan verwacht
aanvraag	0	3	8
uitvoering	2	4	5
verantwoording	2	3	6

- 30) Hoe beoordeelt u de inspanning die u heeft geleverd?

	de moeite waard	neutraal	niet de moeite waard
aanvraag	4	2	5
uitvoering	2	3	6
verantwoording	1	5	4

- 31) Hebben uw ervaringen, zoals hiervoor aangegeven, gevolgen gehad voor latere subsidieaanvragen?

- 4** Neen, dit heeft geen gevolgen gehad. Ook in het volgende jaar hebben weer subsidieaanvragen ingediend.
- 3** Ja, we hebben minder subsidieaanvragen ingediend.
- 3** Ja, we hebben helemaal geen subsidieaanvragen meer ingediend.
- 2** Anders, namelijk....

- 32) Was het u duidelijk welke informatie er van u werden gevraagd tijdens de aanvraag, uitvoering en rapportage?

- 2** Ja, dat was duidelijk
- 5** Ja, na enig zoeken was dat duidelijk
- 4** Nee, dat was niet geheel duidelijk
- 0** Nee, dat was niet duidelijk

VRAGEN MET BETREKKING TOT DE RIGO

Algemeen

- 33) Heeft uw instelling subsidie aangevraagd in het kader van de RIGO?

- 12** Ja (*ga door naar vraag 35*)
- 2** Nee (*ga door naar vraag 34*)

- 34) Hoe komt het dat uw instelling geen subsidie heeft aangevraagd in het kader van de RIGO? (*na deze vraag bent u klaar met het invullen van de enquête*)

- 0** Geen behoefte.
- 1** Teveel inspanning gezien beschikbare subsidie.
- 1** Onvoldoende bekend met mogelijkheden.
- 0** Anders, nl.....

35) Merkt u verschillen op tussen de RIGO en de RGC en/of VIA?

- 7 Ja, er is sprake van een verbetering.
- 3 Ja, er is sprake van een verslechtering.
- 3 Nee, ik merk geen verschil.
- 0 Weet niet.

36) Is uw ervaring met de RIGO hoofdzakelijk positief of negatief?

- 8 Positief
- 4 Negatief
- 1 Neutraal

Bijlage 21 Opmerkingen door de AOC's in de enquêtes

T.b.v. de evaluatie is naar alle AOC's een enquêteformulier verzonden. In die enquête was ruimte gegeven voor het maken van algemene opmerkingen m.b.t. de VIA, RGC en RIGO. Onderstaand zijn deze opmerkingen bijeen gebracht.

VIA-regeling

Alle aanvragen richten zich op de primaire (productie) sector. Deze sector bepaalt maar voor ca. 10% het MBO agrarisch onderwijs. Een gemiste kans.

Ervaringen hebben er toe geleid dat men selectiever is gaan kiezen (vraag 19)

We proberen mee te liften door anderen de aanvraag en administratie (penvoering) te laten doen (vraag 19)

De praktijk heeft uitgewezen dat we rekening moeten houden met hogere beheerslasten (vraag 19)

In sommige gevallen is het slecht meetbaar wat het resultaat is.

De projectdoelstellingen sluiten niet altijd aan bij de onderwijsontwikkelingen.

In het algemeen vragen de projecten veel werk, een hoge beheerslast. Dit geldt komt dus niet in het primaire proces terecht.

Enige consistentie was beter.

RGC

Te korte tijd om cursussen met subsidie in de markt te zetten, hierdoor:

- wel veel tijd geïnvesteerd doch geen rendement;
- veel administratieve teleurstelling;
- de bedragen waren te gering;
- te weinig marktconform/innoverend.

Alle aanvragen richten zich op de primaire (productie) sector. Deze sector bepaalt maar voor ca. 10% het MBO agrarisch onderwijs. Een gemiste kans.

Het totale traject werd zeer bureaucratisch/ambtelijk benaderd c.q. begeleid door LASER.

De regeling sluit niet aan bij de behoefte van onze relaties.

Er is zeer veel tijd, kennis en mankracht nodig om bij een thema een cursus te verzinnen en alle papieren in te vullen; we hebben nog het één nog het ander.

Als je al een cursus uit zou gaan voeren moet je zoveel administreren en door de accountant laten controleren, dat de kosten waarschijnlijk hoger zijn dan het subsidiebedrag.

Het probleem is dat we met deze projecten onvoldoende kunnen inspelen op de doelgroep vanwege de beperkingen aangegeven in de regelgeving.

Onvoldoende mogelijkheid om de vraag vanuit de markt aan te sluiten bij de ingediende aanvraag RGC.

Te veel tijd tussen aanvraag en moment van realisatie.

Te weinig subsidie op het totaal van de kosten.

We dienen enkel verzoeken in die passen in strategisch beleid instelling (vraag 31).

De thema's sloten niet altijd aan bij de behoeften van de beroepspraktijk. Hierdoor bleef de belangstelling voor de cursussen achterwege. Tevens waren de vastgestelde eisen t.a.v. de uitvoering vaak een belemmering, bijvoorbeeld groeps grootte. Sommige activiteiten zijn zinvol in een groep van bv. 8 personen. In mijn ogen is het breder onder de aandacht brengen van bepaalde thema's onder een grote groep van deelnemers zinvoller dan een specifieke cursus voor een kleine doelgroep.

Grote probleem is de aansluiting van de toezegging bij momenten van werving en uitvoering.

RIGO

Verslechtering is gebaseerd op de uitgebreide verplichte administratie van een RIGO-project t.o.v. een VIA-project. Bij de RIGO gaat het om het uitproberen van innovaties. Verloopt een projectuitvoering niet conform de aanvraag, dan dreigt men gekort te worden op de subsidie. Dat kan niet.

Wordt professioneler benaderd c.q. begeleid. Nog wel strak volgens de regeltjes en te weinig tijd voor voorbereiding/indiening voor onderwijsinstellingen.

Het AOC ontwikkelt beleid als onderwijsinstelling. Het ministerie ontwikkelt beleid. De school moet zich wringen in het beleid van het ministerie.

De voorwaarden van de regeling zijn onvoorspelbaar en niet transparant.

Wij ervaren de RIGO-regeling als een verbetering. Het blijft de vraag of je de inspanning moet leveren in de voorbereiding zoals dit nu gebeurt. Wij vragen nu projecten binnen RIGO aan van onderwerpen en thema's die passen binnen de visie en missie van de onderwijsinstelling.

Veel zaken binnen de RIGO worden gaandeweg of achteraf helder, waardoor investeringen in projectaanvragen te weinig renderen. Dit ook al omdat de aanvragen via de uitgebreide Prince2-methode ingediend moeten worden.

Argumentatie achter afwijzingen wordt door ons als willekeur ervaren, waardoor er weinig leereffecten zijn.

De RIGO is sneller en efficiënter ingericht dan de VIA-regeling.

Zelf geen aanvraag ingediend vanwege de administratieve rompslomp en bureaucratische verantwoording. Wel aangehaakt bij anderen.

Veel beheerslast, dit gaat ten koste van het primaire proces.

Positief t.a.v. het aantal goedgekeurde projecten en t.a.v. het werkveld: niet alleen gericht op cursussen.

Negatief t.a.v. het uurtarief medewerkers (niet marktconform), planning in het jaar: vooraankondiging is wenselijk.

Algemene opmerkingen t.a.v. VIA/RGC/RIGO

Het volgende vinden wij voor de continuïteit belangrijk:

- de regeling blijft een aantal jaren bestaan;
- de regeling maakt de randvoorwaarden duidelijk, doorzichtig e.d.;
- de doelgroep (leerlingen, agrariërs etc.) zouden in het project de kans moeten krijgen om de doelstellingen bij te stellen;
- In tegenstelling tot bovenstaande probeert de overheid met deze thema's passend binnen het beleid de doelgroepen te activeren. Dit vergt veel energie, waardoor men soepel met de startdatum zou moeten kunnen omgaan. Dus een RIGO-project kunnen uitstellen, omdat de doelgroep op dat moment nog moeilijk te activeren is voor het project.
- Suggestie: het oormerken van innovatieve budgetten aan de schoolbudgetten en de scholen achteraf verantwoording laten afleggen.
- In gesprek met onze deskundige (accountant) is men niet eenduidig in interpretatie. De regeling is blijkbaar tot op heden niet duidelijk.
- De thema's zijn moeilijk te matchen met de belangen van de doelgroepen. Hierdoor staat de onderwijsinstelling nog wel eens in een spagaat.

Urenadministratie medewerkers. Het managementformulier van de onderwijsinstellingen moet voldoende verantwoording zijn van de gewerkte uren. Anders moet er een dubbele administratie worden bijgehouden. Hierdoor ontstaan misverstanden die bij de verantwoording pas aan het licht komen en dan enorm veel tijd en ergernis vergen om ze weer recht te trekken.